

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci shledávají dovolatelé v tom, že odvolací soud nerozeznává ve vztahu manželů K-ových k žalované bance dvojí právní poměr, totiž zvláštní závazek z úvěru a ze zápůjčky, a že má mylně za to, že závazek Marie K-ové byl v obou směrech totožným se závazkem jejího manžela. Obě tyto otázky byly správně vyřešeny již prvním soudem a stačí proto vzhledem k vývodům dovolání uvést jen ještě toto: Bezpodstatna jest námitka dovolatelů, že hypoteka zřízená pro pohledávku žalované banky 1,000.000 Kč ze zápůjčky dle dlužního úpisu ze dne 27. května 1921 nemůže již dle zásad knihovního zákona tvořiti úvěrovou hypoteku pro pohledávku žalované z úvěru. Dlužní úpis, na jehož základě se vklad stal, má všechny náležitosti listiny vkladné ve smyslu Šu 26 a 31 knih. zák. Není také fikcí, je-li v dlužním úpise uveden jako právní důvod zápůjčka, neboť zápůjčka byla žalobcům v rámci úvěru skutečně poskytnuta. Nemůže arci býti pochybnosti, že nemovitosti žalobců vůči třetím osobám, jež by jednaly v důvěře v knihy veřejné nejsou zavazeny více, než jak jest patrné z knihovního stavu, že v pořadí pohledávky žalované banky vázne jen milion Kč s příslušenstvím. S tímto zatížením nemovitosti musí zadnější věřitelé počítati tak dlouho, dokud dluh není z knih vymazán (§ 469 obč. zák.) a nemají nároku na zlepšení svého pořadí, leč že by jim to bylo smlouvou výslovně zaručeno. Ujednala-li banka se žalobci, že nemovitost má zůstatí zavazena do výše původní pohledávky tak dlouho, až bude splacena pohledávka z úvěru, onu pohledávku převyšující, jest tomu rozuměti tak, že dle vůle stran případné splátky na úvěrovou pohledávku mají býti odpočteny nejprve z části úvěrové pohledávky milion korun převyšující a teprve zbytek milion korun že pokládati jest za splátku pohledávky na nemovitostech žalobců pojištěné. Tím nejsou tedy nikterak práva zadnějších věřitelů dotčena. Tvrdí-li dovolatelé teprve v dovolání, že se svým zadnějším věřitelům zavázali, že budou zástavní práva postupně vymazávati tak, jak budou zajištěné dluhy spláceti, jest to jednak novota, jež musí zůstatí nepovšimnutou (§ 504 c. ř. s.), jednak jest okolnost tato vzhledem k předchozímu ujednání mezi stranami nerozhodna. Ani v případě exekuce neutrpěli by zadnější věřitelé újmy, poněvadž žalované bance dostalo by se z výtěžku dražby úhradou nejvýše jednoho milionu Kč s příslušenstvím, v rozsahu zápisu knihovního, i kdyby pohledávka úvěrová té doby byla vyšší (§ 216 čís. 4 ex. ř.). Ujednání stran má tedy jen význam pro jich vnitřní poměr, nedotýkajíc se na venek nikterak zájmu osob třetích a nelze v něm spatřovati obcházení zákona, jak míní dovolatelé.

Čís. 4580.

Upsání válečné půjčky obcí v Čechách.

Tím, že nebyla dodržena svolávací lhůta ku schůzi obecního výboru a že jako pořad schůze nebylo uvedeno jednání o výpůjčce, nýbrž pouze o upsání válečné půjčky, nestalo se usnesení obecního výboru o výpůjčce neplatným. Neplatnost usnesení nemá v zápětí ani nedostatek

podpisu zapisovatele na protokolu, ani ta okolnost, že obecní starosta realizoval výpůjčku dříve, nežli byla schválena okresním výborem.

V tom, že obecní výbor se usnesl, by byla za účelem upsání válečné půjčky uzavřena výpůjčka, jest spatřovati též usnesení o placení úroků z vypůjčených peněz.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1925, Rv I 1792/24.)

Žalovaná obec v Čechách usnesla se dne 16. května 1916 ve schůzi zastupitelstva uzavřít se žalujícím spolkem zápůjčku 50.000 K za účelem úpisu válečné půjčky. Usnesení bylo okresním výborem schváleno a vypůjčený peníz byl žalujícím spolkem vyplacen. Ježto žalovaná neplatila úroků, byly úroky, splatné do 26. prosince 1920 kapitalisovány penízem 8.746 Kč a usnesením ze dne 2. ledna 1921 uznalo zastupitelstvo žalované obce, že tento peníz jest novou výpůjčkou u žalujícího spolku. Také toto usnesení bylo schváleno okresním výborem. Žalobě, domáhající se na žalované obci zaplacení původní zápůjčky ve zbytku 47.383 Kč 32 h a nové zápůjčky 8.746 Kč, obojí s úroky od 1. ledna 1921 vyhověl procesní soud první stolice potud, že přiznal žalobci 47.383 Kč 32 h s úroky teprve od dne podání žaloby. O d v o - l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalované, odvolání žalobkyně vyhověl pak potud, že jí přiznal dalších 8.746 Kč rovněž s úroky teprve od podání žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalované obce.

D ů v o d y:

Po právní stránce setrvává žalovaná obec na námitce, že usnesení obecního výboru ze dne 16. května 1916 jest neplatné pro formální vady, poněvadž schůze byla svolána jen 48 hodin předem, ač § 42 obecního zřízení předpisuje, by byla svolána mimo případy pilné aspoň na tři dny předem a poněvadž na pořadu schůze nebylo jednání o výpůjčce, nýbrž jenom jednání o upsání válečné půjčky. Odvolací soud správně dovodil, že jenom formální vady, vytčené v druhém a třetím odstavci §u 42 obecního zřízení mají dle výslovného předpisu čtvrtého odstavce za následek neplatnost usnesení. Ohledně nedodržení svolávací lhůty a oznámení pořadu schůze není takový následek v zákoně vysloven, a nemůže býti proto na něj uznáno. Dovolací soud poznává mimo to z vlastního přednesu žalované obce a předložené vyhlášky o upisování čtvrté válečné půjčky, že svolání schůze na 16. květen 1916 bylo pilné ve smyslu §u 42 obecn. zřiz., neboť upisovací lhůta skončila již 15. května 1916. Ohledně oznámení pořadu schůze dlužno pak poukázati na to, že výpůjčka u žalujícího společenstva byla usnesena právě jenom za účelem úpisu válečné půjčky, tedy při rokování o oznámeném bodu pořadu schůze, takže nelze vůbec tvrditi, že by bývalo bylo o ní rozhodnuto mimo předem určený pořad schůze. Rovněž nelze uznati za závažnou námitku, že protokol o oné schůzi obecního výboru nebyl dle §u 50 obecn. zřiz. podepsán zapisovatelem. Opomenutím tohoto podpisu byla seslabena sice průvodní síla protokolu, nebyla však dotčena platnost usnesení, ve schůzi učiněných. Na jejich platnost nemohla míti vlivu ani okolnost, že sta-

rosta výpůjčku realizoval dříve, než byla schválena okresním výborem. Nesprávný dodatečný postup starostův zavazoval ho po případě k náhradě škody, ale neplatnost usnesení obecního výboru a pozdějšího jeho schválení okresním výborem bylo by možno dovozovati jenom z něho samého. Jiných výtek proti platnosti výpůjčky 50.000 korun na upsání čtvrté válečné půjčky u žalujícího společenstva žalovaná obec v dovolání již nečiní. Jelikož výpůjčka byla platně usnesena, okresním výborem schválena a řádně vyplacena, byl ohledně ní odsuzující rozsudek nižšími soudy vynesena právem. Nelze však souhlasiti s nižšími soudy v tom, že přikládají usnesení obecního výboru ze dne 16. května 1916 účinnost jen ohledně vypůjčeného kapitálu 50.000 Kč, a nikoliv i ohledně úroků z této zápůjčky. Při usnesení výpůjčky nebylo arci řečeno nic o jejím úrokování, a nelze také ničeho namítati proti poukazu odvolacího soudu na § 984 obč. zák., dle něhož mohou býti zápůjčky bezúročné i úročitelné. Při posouzení projednávaného případu nemůže však rozhodovati tato všeobecná právní zásada, nýbrž nutno bráti zřetel na skutečné hospodářské poměry, a tu nemůže býti sporu o tom, že všichni členové obecního výboru si byli při usnášení se vědomi toho, že žalující společenstvo může poskytnouti zápůjčku a poskytne ji jenom proti placení úroků. To bylo za daných hospodářských poměrů tak samozřejmým, že nepotřebovalo býti výslovně usneseno, by obec zápůjčku úrokovala, a že naopak musí býti v usnesení výpůjčky u žalujícího společenstva pokládáno za zahrnuto i usnesení platit z výpůjčky úroky. Pro tento výklad svědčí i okolnost, že nebylo třeba usnášeti se o tom, jakým způsobem mají býti úroky opatřeny, neboť rozumělo se samo sebou, že budou placeny z úroků upsané válečné půjčky. Žalovaná obec byla a jest proto již podle usnesení ze dne 16. května 1916 povinna zaplatiti úrokový nedoplatek ze zápůjčky bez ohledu na to, je-li platným usnesení obecního zastupitelstva ze dne 2. ledna 1921, jímž byla usnesena nová výpůjčka k jeho zaplacení. Netřeba se vůbec zabývati námitkami proti platnosti tohoto dalšího usnesení, a netřeba se zabývati ani otázkou, kolik percent úroků může žalující strana právem požadovati, neboť jest nesporno, že počítá do konce roku 1920 jen zákonný úrok pětiprocentní (§ 2 zák. ze dne 14. června 1868, čís. 62 ř. zák.) a jest také nesporno, že takto počítaný úrokový nedoplatek do konce roku 1920 činí požadovanou částku 8.746 Kč. Jelikož žalobní žádost ohledně dalších a vyšších úroků za dobu od 1. ledna 1921 do dne žaloby byla právoplatně zamítnuta, a přiknutý nárok na placení 5% úroků z úrokového nedoplatku 8.746 Kč ode dne žaloby jest odůvodněn §em 3 citovaného zákona čís. 62/1868 ř. zák., musilo býti dovolání zamítnuto i v té části, kterou brojí proti změňující části odvolacího rozsudku, aniž bylo třeba uvažovati o významu a účinnosti usnesení ze dne 2. ledna 1921.

Čís. 4581.

Bankovní úřad min. financí jest oprávněn domáhati se v československých korunách splacení zápůjček, poskytnutých rak. uh. bankou na lombard válečných půjček.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1925, Rv I 1812/24.)